



## AVTALSNYTT 2023 - Hängavtal

– en kort sammanfattning av det nya avtalet till arbetsgivare med hängavtal på avtalsområdet

Avtalsområde: **Tjänstemannaavtalet för Transportföretagen**

Biltrafikens Arbetsgivareförbund  
Sveriges Bussföretag  
Sjöfartens Arbetsgivareförbund  
Sveriges Hamnar  
Svenska Flygbranschen

### **Avtalet gäller 2023-05-01 – 2025-04-30**

**Unionen har nu tecknat ett nytt avtal för din bransch som kommer att gälla under 24 månader fram till och med 2025-04-30.**

### **Lön**

Vid företaget bildas det en lönepott i procent av lönesumman av tjänstemännens löner. Lönepotten ska fördelas i en lokal lönerrevision där det centrala avtalets pott är en miniminivå. Storleken på lönepotten säger inget om hur stor just din löneökning ska vara utan fördelas efter de lönekriterier ni har på företaget. Fördelningen av löneutrymmet sker genom förhandlingar, antingen mellan företaget och Unionen-klubben eller mellan dig och den chef som sätter lönen.

### **Löneökningar**

Under avtalsperioden gäller följande procentsatser för löneökningar:

- 3,9 procent för perioden 2023-05-01 – 2024-04-30
- 3,1 procent för perioden 2024-05-01 – 2025-04-30

## Lägsta månadslöner

Efter lönerrevisionen den 1 maj 2023 skall lönen uppgå till

- lägst 19 735 kr per månad om tjänstemannen senast den 30 april 2023 fyller 20 år men ej fyllt 24 år.
- lägst 23 173 kr per månad om tjänstemannen senast den 30 april 2023 fyller lägst 24 år.

Efter lönerrevisionen den 1 maj 2024 skall lönen uppgå till

- lägst 20 347 kr per månad om tjänstemannen senast den 30 april 2024 fyller 20 år men ej fyllt 24 år.
- lägst 23 891 kr per månad om tjänstemannen senast den 30 april 2024 fyller lägst 24 år.

## Flexpension/deltidspension

Överenskommelse har träffats om att utöka avsättningarna till tjänstepensionen inom ramen för delpension (flexpension). Under avtalsperioden gör arbetsgivaren en kompletterande avsättning till ITP på ytterligare 0,2 procent för 2023 samt 0,2 procent för 2024 till individens tjänstepension.

Det nya sammanlagda värdet av individens kompletterande avsättningar blir därmed 2,0 procent vid avtalsperiodens utgång.

# AVTALSNYTT 2023 - Hängavtal

## Nyheter i avtalen från 1 januari 2023

Från 1 januari 2023 gäller vissa ändringar i ITP-planen, bland annat:

### ITP-planen, avdelning 1

- Gäller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).
- Arbetsgivaren betalar månatligen en avgift till ålderspensionen t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).
- Pensionen betalas ut fr.o.m. med den månad under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år) eller annan tidpunkt som den anställde begär.
- Familjeskyddsförsäkringen upphör att gälla vid utgången av den månad före under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).
- Enligt ITP1 utges sjukpension t.o.m. sista dagen i sjukperioden eller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år). Vid fortsatt anställning därefter föreligger rätt till sjukpension under sjukpenningtid t.o.m. 180:e sjukdagen.
- Lönedelar över 30 inkomstbasbelopp/12 viss månad är inte pensionsgrundande (2023 går gränsen vid 185 750 kr)

### ITP-planen, avdelning 2

- Enligt ITP 2 utges sjukpension t.o.m. sista dagen i sjukperioden eller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).

### Deltidspension/flexpension

Överenskommelsen om delpension/flexpension tillämpas också i enlighet med dessa förändringar från 1 januari 2023.

Det innebär att från och med 1 januari 2023 betalas premier till delpension/flexpension t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år, för de tjänstemän som omfattas av ITP 1. Det innebär också att sådana premier inte utbetalas för lönedelar som för viss månad överstiger 30 inkomstbasbelopp/12.

### Allmänna anställningsvillkor

I avtalet om allmänna anställningsvillkor finns vissa bestämmelser som hänvisar till den ordinarie pensionsåldern enligt ITP. Sådana bestämmelser är:

I § 1.3 ”Uppnådd pensionsålder” anges att tjänstemän som uppnått den ordinarie pensionsåldern enligt ITP-planen kan arbetsgivare och arbetstagare komma överens om andra anställningsvillkor än de som anges under allmänna anställningsvillkor. Av samma paragraf

framgår att rätt till sjuklöneutfyllnad från dag 15 av sjukperioden krävs särskild överenskommelse. § 10.5.7 hänvisar till ovan angiven § 1.3. Efter den förändring som trädde i kraft den 1 januari 2023 ska det enligt Unionens uppfattning tolkas som att det, för den som omfattas av ITP 1, är från 66 års ålder. Avtalstexten ska alltså läsas som att regeln gäller från 66 år för dessa tjänstemän.

I § 2.2 *"villkor för tidsbegränsade anställningar"* regleras de tidsbegränsade anställningsformer som är tillämpliga på avtalsområdet. Bland annat finns regleringar om avtalad viss tid, vikariat och även andra typer av visstidsanställningar som gäller särskilda kategorier av tjänstemän. En form av visstidsanställning kan tillämpas på tjänstemän *"som uppnått den ordinarie pensionsålder enligt ITP-planen"*. Fram till årsskiftet gällde ITP-planen fram till 65 års ålder för både de som tillhör ITP 1 och de som tillhör ITP 2. Efter den förändring i ITP-planen som trädde i kraft den 1 januari 2023 ska det enligt Unionens uppfattning tolkas som att det, för den som omfattas av ITP 1, är efter 66 års ålder som sådan visstidsanställning kan användas. Avtalstexten ska alltså läsas som 66 år för dessa tjänstemän.

Under Anmärkningen till § 13.3.6 står att arbetsgivaren bör, i god tid före ingången av den månad då tjänstemannen fyller 65 år - *"Vilken är den avtalade pensionstidpunkten enligt ITP-planen – begära besked om tjänstemannen vill sluta anställningen vid uppnådd pensionsålder enligt ITP-planen, eller i stället utnyttja rätten att kvarstå i anställningen tills denne uppnått ålder enligt 32 a § i lagen om anställningsskydd."* Unionens uppfattning är att anmärkningen ska tolkas som att det, från 1 januari 2023, gäller fr.o.m. den månad tjänstemannen fyller 66 år för de som omfattas av ITP 1. För de som omfattas av ITP 2 gäller, liksom tidigare, 65 år.

Slutligen anges i § 13.3.7 att för tjänstemän som kvarstår i tjänst vid företaget efter pensionsåldern enligt ITP-planen gäller en månads ömsesidig uppsägningstid. Unionens uppfattning är att anmärkningen ska tolkas som att det, från 1 januari 2023, gäller fr.o.m. den månad tjänstemannen fyller 66 år för de som omfattas av ITP 1. För de som omfattas av ITP2 gäller, liksom tidigare, 65 år.

När det gäller ovan skrivningar i **allmänna villkor** som hänvisar till *"pensionsålder enligt ITP-planen"* har Transportföretagen meddelat att de inte delar vår syn om att detta numera innebär 66 år för tjänstemän som omfattas av ITP 1. Tvister om detta kan således bli aktuella. Om sådan situation uppstår rekommenderas kontakt med Unionens fackliga rådgivning.

Notera också att de beskrivna förändringarna i tillämpningen avseende Transportavtalet gäller tjänstemän som omfattas av ITP 1. Vissa delar av avtalen tillämpas alltså olika beroende på vilken avdelning i pensionsplanen ITP som tjänstemannen omfattas av.

Enheten för avtal och politik

Martin Wästfelt  
Förhandlingschef

Jimmi Hall  
Avtalsansvarig ombudsman